

Tema nr.2

din planul tematic de instruire periodică instruirea în domeniul situațiilor de urgență (inclusiv P.S.I.) a salariaților

Organizarea primei intervenții pe locul de muncă

Conform Normelor departamentale ale Ministerului Educației, conducătorii sectoarelor de activitate organizează activitatea de prevenire și stingere a incendiilor în sectoarele pe care le conduc și controlează respectarea normelor p.s.i.

Personalul trebuie să cunoască și să respecte măsurile p.s.i. specifice locului de muncă și să fie capabil să acționeze eficient la stingerea eventualelor incendii. În acest scop conducătorul stabilește măsurile și sarcinile de prevenire ce trebuie respectate pe fiecare loc de muncă, organizează intervenția pentru stingere și evacuarea oamenilor și bunurilor.

Măsurile de prevenire și stingere trebuie să cuprindă normele generale pentru întreg teritoriul obiectivului, cum și cele specifice locului de muncă respectiv. Ele vor fi aprobate de conducătorul unității, cunoscute de tot personalul și afișate vizibil la locul de muncă pentru care s-au întocmit.

În vederea intervenției prompte în caz de incendiu, în fiecare sector de activitate (atelier, laborator, Stație Pilot) se organizează una sau mai multe echipe pentru stingerea incendiilor (funcție de mărimea sectorului de muncă, de diversitatea și cantitatea utilajelor, aparatului, instalațiilor și a materialelor de intervenție pentru stingerea incendiilor, de pericolul de izbucnire și dezvoltare a incendiului) formate din persoane ce își desfășoară activitatea pe locul de muncă respectiv.

Echipa de stingere a incendiilor se compune din :

- a) șeful echipei (de regulă șeful locului de muncă)
- b) Membrii pentru :
  - alarmarea echipei și anunțarea incendiului
  - mânăuirea instalațiilor, utilajelor și materialelor de primă intervenție
  - salvarea și evacuarea persoanelor și bunurilor materiale.

Echipa de stingere a incendiilor ce se organizează pe locul de muncă are următoarele sarcini cu privire la intervenția în caz de incendiu :

- alarmarea serviciului de pompieri și a șefilor ierarhici în caz de incendiu.
- salvarea și evacuarea persoanelor și acordarea primului ajutor medical.
- întreruperea alimentării instalațiilor electrice, de ventilație, de gaze, de transport pneumatic.
- acționează pentru localizarea și lichidarea incendiului izbucnit la locul de muncă, aplicând în acest sens prevederile instrucțiunilor de lucru și folosind mijloacele de primă intervenție aflate în dotarea locului de muncă.

Membrilor echipei de stingere li se repartizează nominal, sarcini precise cu privire la desfășurarea acțiunii de stingere, până la sosirea pompierilor și mânăuirea mijloacelor inițiale de stingere.

În timpul programului membrii echipei de stingere supraveghează respectarea regulilor de prevenire la locul de muncă, verifică existența și starea de funcționare a mijloacelor inițiale de stingere, posibilitatea accesului la aceste mijloace, cum și posibilitatea folosirii în bune condiții a căilor de evacuare. Responsabilii cu anunțarea incendiilor urmăresc zilnic la începerea programului prezența membrilor echipei de stingere și comunică șefului locului de muncă numele celor absenți.

Șefii locurilor de muncă organizează și desfășoară periodic exerciții și aplicații de stingere cu simulări de avarii.

Se va urmări pregătirea colectivă și individuală a membrilor echipei de stingere a incendiilor.

Personalul din compunerea echipei de stingere a incendiilor la locul de muncă, nu va fi încadrat în Serviciul de pompieri civili al obiectivului, însă activitatea personalului respectiv va fi îndrumată de membrii serviciului de pompieri .

Responsabilitatea pentru organizarea prevenirii și stingerii la locul de muncă, pentru pregătirea personalului și realizarea intervenției până la sosirea pompierilor, revine conducătorului unității și se realizează prin șefii sectoarelor de activitate. Conducătorii sectoarelor de activitate se îngrijesc de înlocuirea și completarea mijloacelor inițiale de stingere și de păstrare a lor în condiții optime de funcționare.

Pentru încăperile și clădirile în care au acces persoane străine sau cu aglomerări de persoane se întocmește și afișează la locuri vizibile planul de evacuare în caz de incendiu.

Planul de evacuare va cuprinde:

- căile de acces și evacuare;
- locurile stabilite pentru evacuarea persoanelor și a bunurilor materiale;
- ordinea în care se face evacuarea persoanelor și a bunurilor materiale;
- mijloacele, utilajele și personalul ce se folosesc în acest scop;
- cine conduce acțiunea de salvare și evacuare.

Planul de evacuare va fi adus periodic la cunoștința personalului și studenților, urmărindu-se prin exerciții și aplicații, însușirea prevederilor sale.

Modul de acțiune pentru realizarea intervenției operative în caz de incendiu și alte situații de urgență precum și pentru limitarea și înlăturarea urmărilor situațiilor de urgență.

1. Comportarea în caz de incendiu

Incendiile sunt caracterizate, în general, de apariția și dezvoltarea flăcărilor. Efecte nocive asupra oamenilor, bunurilor și mediului, au și căldura degajată, fumul și gazele arse și chiar utilizarea neadecvată a unor produse de stingere.

Dacă orice persoană evită, în mod instinctiv, contactul direct cu flăcările, fenomene cum ar fi degajarea fumului și a gazelor de ardere, sunt de multe ori ignorate, neapărând atât de evident periculoase ca flăcările. De multe ori însă, aceste produse ale arderii, provoacă pericole și distrugerii mai mari decât flăcările, inclusiv pierderi de vieți omenești, fapt dovedit de statisticile intervențiilor la incendii.

Propagarea rapidă a fumului într-o construcție, are drept efect, în primul rând, reducerea vizibilității, fapt ce conduce la diminuarea capacității de orientare a persoanelor și la apariția panicii. Acestea împiedică parasirea rapidă a zonei periculoase și, ca urmare, se mărește durata de staționare sub influența căldurii și gazelor toxice, șansele de supraviețuire diminuându-se.

Reacțiile fatale de incendii și fum, sunt diferite de la individ la individ, în funcție de particularitățile fizico-psihoice ale fiecăruia.

Particulele de fum se pot localiza pe căile respiratorii, provocând simptome de amețea și vomă. Lipsindu-i oxigenul, victima incendiului intră în stări euforice, comportându-se într-o manieră iratională sau ineficăce (de exemplu, oameni care zgărie ușa în loc să manevreze clanta).

Efectele inhalării fumului sunt agravate de consumul de alcool, droguri sau medicamente cu efect sedativ.

Comportarea recomandată în toate cazurile de propagare a fumului într-o încălțată, este următoarea: știind că fumul și gazele au tendința de a se acumula în strat sub tavan, se da alarma, apoi se merge aplecat, fără ezitări, pentru a se căuta o cale de evacuare (în caz că aceasta nu este cunoscută). O importanță deosebită o are instructajul periodic în cazul ocupanților unei clădiri, asigurându-se astfel reflexele indispensabile evitării actelor ilogice datorate intoxicației cu fum.

În compoziția fumului intră și gazele de ardere, deseori cu efecte extrem de nocive.

Oxidul de carbon, având pentru hemoglobina din sânge o afinitate de 300 ori mai mare decât oxigenul, formează carboxihemoglobina, compus ce induce modificări psihomotrice fatale.

Dioxidul de carbon produce moartea prin asfixie, la concentrații sub 20%, iar la concentrații mici (3-10%), produce dureri de cap, congestie cerebrală, reducerea capacității auditive.

Hidrogenul sulfurat atinge sistemul nervos central, înainte de a provoca edemul pulmonar.

Tot mai des utilizate în ultimul timp, masele plastice degajă prin ardere gaze toxice sau corozive. Alături de fosgen, amoniac, formaldehidă, indeosebi acidul clorhidric produce simptome de sufocare și afectează sistemul pulmonar, având în același timp un efect coroziv.

În caz de incendiu, un pericol deosebit îl reprezintă materialele plastice termoplastice, care se înmoaie la căldură, se topesc și curg. Picăturile, cu temperaturi foarte mari, pot produce arsuri greu de vindecat sau pot contribui la propagarea incendiului.

În concluzie, orice persoană aflată într-o clădire în care s-a produs un incendiu, trebuie să o părăsească în cel mai scurt timp, evitând prin orice mijloc inhalarea fumului și a gazelor de ardere.

Evacuarea persoanelor, urmărește scoaterea organizată a persoanelor din spațiile în care incendiul sau alte evenimente negative, pot afecta viața și sănătatea oamenilor.

Căile de circulație prin care se realizează evacuarea, sunt constituite din uși, scări, coridoare, care asigură ieșirea persoanelor în exterior, la nivelul terenului, în cel mai scurt timp și în condiții de deplină siguranță.

În cazul în care este necesară evacuarea clădirii, se vor respecta următoarele:

- vor fi îndeplinite întocmai instrucțiunile celor care conduc evacuarea;

- pe parcursul deplasării spre exterior, se va merge în pas vioi.
- Se vor anunța pompierii militari și vor acționa până la sosirea acestora cu stingătoarele din dotare. Prin urmare, odată ce s-a apelat la 112 (apel gratuit), se vor preciza următoarele:
- denumirea obiectivului incendiat (casa, apartament, magazin, etc.);
  - ce arde (natura materialelor incendiate);
  - locul producerii incendiului (parter, etaj, acoperis, etc.);
  - adresa exactă;
  - numele celui care anunță incendiul și numărul postului telefonic de la care apelează.
- Atenție! Persoana care a făcut anunțul, va rămâne lângă telefon pentru confirmare. Nerespectarea acestei condiții, poate conduce la neluarea în considerare a anunțului de incendiu. De asemenea, nu sunt luate în considerare anunțurile anonime.

2. Comportarea în caz de dezastre

Reguli generale de comportare la dezastre

- respectați cu strictețe măsurile stabilite, îndrumările și comunicările organelor de protecție civilă;
- intrați cu extrema precauție în interiorul clădirilor care au fost avariate sau slabite;
- nu intrați cu torte, lumanari sau țigări aprinse în clădirile avariate sau care au fost inundate;
- nu atingeți firele electrice cazute sau rupte;
- dacă simțiți miros de gaze deschideți toate ferestrele și ușile, închideți robinetul principal de gaze, parasiti casa imediat și anunțați (dacă este posibil) întreprinderea de distribuție a gazelor;
- dacă diferite aparate electrice sunt ude, întâi întrerupeți sursa principală de curent electric, stergeți-le de umezeala, uscați-le și în final conectați-le la priză (ATENȚIE ! NU FACETI ACEST LUCRU DACA SUNTETI UD SAU STATI IN APA);
- dacă sunteți sfătuiți să evacuați clădirea, să faceți prompt acest lucru;
- verificați rezervele de apă și hrană înainte de a le folosi.
- nu consumați alimente care au luat contact cu apă de inundație.
- urmați instrucțiunile organelor de protecție civilă în legătură cu folosirea apei și alimentelor;
- dacă este necesar cereți alimente, îmbracaminte, asistență medicală și adăpost;
- stați departe de zonele de calamitate. Nu împiedicați acțiunile de intervenție;
- nu vă urcați la volan dacă nu este necesar, iar când o faceți, conduceți cu atenție;
- nu întrerupeți liniile telefonice dacă ele sunt necesare pentru apeluri speciale;
- nu transmiteți zvonuri sau stiri exagerate despre pagube și stricăciuni.

Reguli de comportare și acțiune în cazul cutremurelor de pământ

- pastrați-vă calmul, nu intrați în panică;
- rămâneți în locul unde vă aflați, în clădiri sau în exteriorul acestora;
- dacă cutremurul v-a surprins în interior, stingeți focul, întrerupeți curentul electric și gazele, deschideți ușile și departați-vă de ferestre sau balcoane; adăpostiți-vă sub o bancă, masă solidă, lângă un perete de rezistență sau tocul unei uși;
- gospodinele surprinse în bucătărie să se îndepărteze cât mai mult de aragazul cu oale fierbinti;
- nu produceți scantei, nu aprindeți lumanari, chibrituri, alte surse de foc deschis dacă simțiți miros de gaze sau de produse petroliere;
- dacă seismul v-a surprins în exterior, îndepărtați-vă de clădiri, stalpi sau alte obiecte în echilibru precar, la o distanță, care să vă asigure spațiul de siguranță în cazul prăbușirii acestora;
- când sunteți în mașină scoateți mașina în afara carosabilului, opriți imediat și rămâneți în mașină;
- când mașina este staționată lângă clădiri, este bine, să parasiti mașina imediat și să vă îndepărtați de aceasta;
- la parasirea locuinței fiecare cetățean trebuie să-și ia actele de identitate, un mijloc de iluminat independent de surse de alimentare, un aparat de radio cu alimentare de la baterii sau cu acumulatori și obiecte personale strict necesare;
- ocoliti locurile periculoase;
- nu atingeți conductorii electrice sau alte instalații electrice, de gaze, termoficare avariate;
- acordați ajutor ranitelor, bătrânilor, bolnavilor și supravegheați-i până la sosirea echipelor de salvare;
- evitați, pe cât posibil, circulația în vederea vizitării rudelor sau cunoscuților, pentru a vedea care este starea lor;
- nu staționați pe lângă locurile periclitate sau în preajma punctelor de lucru;
- combateti zvonurile, stirile false, panica și dezordinea;

- participati (daca vi se solicita) la actiunile de inlaturare a daramaturilor, sprijinirea constructiilor, salvarea oamenilor.

Reguli de comportare si actiune la inundatii

Retineti! Acest tip de calamitate este precedat, de obicei, de intervale mari de prevenire.

1. In cazul cand inundatia (semnalul "calamitate naturala") va surprinde acasa:

Daca aveti timp, luati urmatoarele masuri de asigurare a bunurilor dumneavoastra;

- aduceti in casa unele lucruri sau puneti-le culcate la pamant intr-un loc sigur -mobila de curte, unelte de gradina sau alte obiecte care se pot muta si care pot fi suflate de vant sau luate da apa;
- blocati ferestrele astfel incat ele sa nu fie sparte de vanturi puternice, de apa, de obiecte care plutesc sau de aluviuni;
- evacuatii animalele si bunurile de valoare in locuri de refugiu, dinainte cunoscute;
- incuiati usile casei, asigurati si ferestrele, dupa ce inchideti apa, gazul si instalatiile electrice;
- nu stocati saci de nisip pe partea din afara peretilor casei; mai bine permiteti apei de inundatie sa curga liber prin fundatie, sau daca sunteti sigur ca veti fi inundat, procedati singur la inundarea fundatiei;

Daca inundatia este iminenta procedati astfel:

- mutati obiectele care se pot misca in partea cea mai de sus a casei, deconectati aparatele si impreuna cu intreaga familie parasiti locuinta si deplasati-va spre locul de refugiu dinainte stabilit (etaje superioare, acoperisuri, inaltimi sau alte locuri dominante) care nu pot fi acoperite de nivelul cotelor maxime ale apelor;
- In cazul in care sunteti surprins in afara locuintei (pe strazi, in scoli, in parcuri, sali de spectacol, in gari, autogari, magazine, alte locuri) este necesar sa respectati cu strictete comunicari primite si sa va indreptati spre locurile de refugiu cele mai apropiate.

2. In cazul in care organele de protectie civila ordona evacuarea, respectati urmatoarele reguli:

- respectati ordinea de evacuare stabilita: copiii, batranii, bolnavii si in primul rand, din zonele cele mai periclitate;
- inainte de parasirea locuintei intrerupeti instalatiile de alimentare cu apa, gaze, energie electrica si inchideti ferestrele;
- scoateti animalele din gospodarie si dirijati-le catre locurile care ofera protectie;
- la parasirea locuintei, luati documentele personale, o rezerva de alimente, apa, trusa sanitara, un mijloc de iluminat, un aparat de radio, sau pe timp friguros si imbracaminte mai groasa;
- dupa sosirea la locul de refugiu, comportati-va cu calm, ocupati locurile stabilite, protejati si supravegheati copiii, respectati masurile stabilite.

3. La reintoarcerea acasa respectati urmatoarele:

- nu intrati in locuinta in cazul in care aceasta a fost avariata sau a devenit insalubra;
- nu atingeti firele electrice;
- nu consumati apa direct de la sursa, ci numai dupa ce a fost fiarta;
- consumati alimente numai dupa ce au fost curatate, fierte si dupa caz, controlate de organele sanitare
- nu folositi instalatiile de alimentare cu apa, gaze, electricitate, decat dupa aprobarea organelor de specialitate si verificarea acestora;
- acordati ajutor victimelor surprinse de inundatii;
- executati lucrari de inlaturare a urmarilor inundatiei, degajarea malului, curatirea locuintei si mobilierului, dezinfectarea incaperilor, repararea avariilor;
- sprijiniti moral si material oamenii afectati de inundatii prin gazduire, donare de bunuri materiale, alimentare, medicamente.

Ing. Lucian Burlacu